GAZETA KRAKOWSKA

Nro 27.

Z KRAKOWA DNIA 2 KWIETNIA 1820 ROKU W NIEDZIELĘ

Z Warszawy d. 25 Marca.

JO. Xiążę Namiestnik Królewski po kilkodniowey niebytności, powrócił do tey stolicy.

Deputacyia Spraw zniesionych Instytutów Duchownych.

Przystępuiąc do urządzenia Dóbr Klasztornych, supprimowanych na uposażenie ogólne świeckiego Duchowieństwa, nim środki do wieczystego wydzierżawienia tych Dóbr będą mogły bydź przedsięwzięte, tym czasem ogłasza, przez pisma publiczne i Woiewódzkie Dzienniki dwunastoletnią ich dzierżawę w sposobie następuiącym:

Każdy życzący sobie trzymać od Deputacyi dobra duchowne na lat dwanaście, zgłosić się może do Kommissyi Woiewódzkiey, tey właściwie, w którey Obwodzie leżą dobra do dzierżawy podane. Ażeby zaś staraiącym się ułatwić składanie deklaracyi dzierżawnych, wyznacza się dla każdego folwarku termin, na dzień w Gazetach ogłoszony, w którym konkurrent sam osobiście, lub przez swego Pełnomocnika stawić się winien będzie przed Kommissyią Woiewódzką. — Ogłaszaiąc termina do składania deklaracyi, Deputacyia ogłasza razem cenę dzierżawną, czyli pretium fisci każdego folwarku, ażeby konkurrent wiedząc wcześnie o ilości żądaney summy nim przystąpi do układów, mógł dobra sam obeyrzeć i porównać ich istotną zamożność z ceną dzierżawną na nie położoną: bo iakkolwiek Deputacyia w oznaczeniu cen postępowała podług nayściśleyszych prawideł ekonomiki i umiarkowania, nie będzie iednak brać na siebie żadnych sporów, któreby niepilność Dzierżawców lub sama ich własna wola zrządzić na potem mogła.

Konkurrent stawiwszy się w dniu oznaczonym przed Kommissyią Woiewódzką, powinien nayprzód udowodnić, że względem niego nie zachodzi żadna prawna przeszkoda, czyli złożyć powinien kwalifikacyią stosownie do zasad postanowienia Xięcia Namiestnika Królewskiego z d. 24 Stycznia r. 1818, które się znayduie umieszczone w Dziennikach

Woiewódzkich; a ieżeli przychodzi, iako były Dzierżawca dóbr Rządowych, powinien nayszczególniey okazać zakwitowanie od Władzy naczelnie dobrami Rządowemi zawiaduiącey, że do niego nie pozostała żadna pretensyia ze strony tey władzy.

Nim konkurrent przypuszczony będzie do protokólarnego zeznania dzierżawney Deklaracyi, okaże kwit, iż złożył w Kassie Religiyney Woiewódzkiey, czwartą część ceny roczney dzierżawney w kurancie srebrnym kraiowym, iako vadium na zakład pod utratą dany, na przypadek gdyby po podpisaniu protokółu deklaracyynego, lub zatwierdzeniu na rzecz iego przez Deputacyią kontraktu, chciał z własney woli od dzierżawy odstąpić.

Ofiary, które konkurrent podać zechce do otrzymania przed innemi pierwszeństwa do dzierżawy, mogą bydź albo pieniężne, przez postąpienie wyższey summy nad cenę od Deputacyi podaną, albo też mogą bydź ekonomiczne, przez zapewnienie iakiey znaczney melioracyi, z któreyby powiększenie dochodu w dobrach mogło nastąpić. W każdym razie konkurrent o deklaracyi, ieden drugiego widzieć nie powinien: w tym celu złoży ofiarę swoią sekretnie, dobrze opieczętowaną swoią własną pieczątką na ręce Kommissyi Woiewódzkiey. Ażeby zaś ofiary pretendentów były wszystkie iasne niepodległe żadnym dwuznacznościom, i nie opóźniały ukończenia układów, wydana zostanie każdemu z nich z Bióra Kommissyi Woiewódzkiey forma deklaracyi, do którey wpisze tylko imie swoie i wysokość ofiary, którą będzie sądził, iż może uczynić.

Również aby konkurrenci wcześnie wiedzieć mogli o ilości potrzebnych im funduszów, uwiadomia się, że kaucyia na zabezpieczenie warunków kontraktowych, wyrównywać ma połowie summy roczney dzierżawney; lecz że składaną bydź może, albo w gotowych pieniądzach albo w obligacyiach hipotecznych Skarbowych, albo w assekuracyiach z mocy wyroków Delegacyi Administracyyney wydawanych; lub nakoniec w pretensyiach do Dóbr supprimowanych, przez Deputacyią iuż zatwierdzonych. Od kaucyi w obligach lub assekuracyiach procenta właściciele pobierać będą mocni. Zapisy hipoteczne na własnościach nieruchomych, przyymowane nie będą.

Wypłaty dzierżawne są kwartalnie z góry postanowione: vadium służyć będzie na opłatę pierwszey raty dzierżawney; nie utrzymuiącym się zaś przy dzierżawie, toż vadium zostanie natychmiast wydane. — Resztę warunków okażą formy kontraktowe przesłane Kommissyiom Woiewódzkim.

W Warszawie na sessyi Deputacyi dnia 24 Marca 1820 r.

Prezes Deputacyi
Minister Wyznań i Oświecenia
S. Potocki.
Sekretarz Jeneralny Deputacyi
Gerard Maurycy *Witowski.*

Pierwszy Oddział

Dóbr Duchownych przypadaiących do wydzierżawienia na lat 12 w r. 1820,
W Kommissyi Woiewództwa Krakowskiego w mieście Woiewódzkiem Kielcach.

I. Do Klasztoru Norbertanów Hebdowskich.

1mo. Folwark Hebdowski, wraz z dochodami miasta Brzeska, po

potrąceniu podatków, pierwsza cena dzierżawna zł: Pol: 14,073 gr. 3.
2do. Folwark Nękanowice złp. 3499 g. 11.
3tio. Folwark Stare Brzesko zp. 969 g. 2 2/3.

Termin do wydzierżawienia tych folwarków dnia 20 Kwietnia 1820.

II. Do Prałactwa Miechowskiego.

1mo. Folwark Przesławice, po potrąceniu podatków i ciężarów gruntowych złp. 2593 gr: 7.
2do. Folwark Pstroszyce zp. 4750 g. 29 5/6
3tio. Folwark Strzeżów zp. 4595 gr. 8.

Termin do wydzierżawienia tych folwarków dnia 21 Kwietnia 1820.

III Do Klasztoru Miechowskiego.

1mo. Folwark Poradów, po potrąceniu podatków i ciężarów gruntowych złp. 2448 gr: 22.
2do. Folwark Jaxice złp. 3387 gr: 22 1/2.
3tio. Folwark Falniów złp. 2925 gr: 17 2/3
4to. Folwark Kumorów złp: 3196 g. 12 1/3.
5to. Folwark Chodów złp. 5068 g. 20 1/2.
6to. Folwark Siedliska złp. 3767 g. 18 1/2.
7mo. Folwark Uniejów złp. 4846 g. 14 1/2.
8vo. Folwark Głuchów złp. 2729 gr. 1 1/2.

Termin do wydzierżawienia tych folwarków dnia 21, 22 i 24 Kwietnia 1820.

IV. Do Klasztoru Szanieckiego.

1mo. Folwark Czyżów.
2do. Folwark Dzięsławice.
3tio. Folwark Jastrzębiec: te trzy razem po potrąceniu ciężarów gruntowych i podatków złp. 15,247 g. 22 1/6.

Termin do wydzierżawienia tych folwarków dnia 25 Kwietnia 1820.

V. Do Klasztoru Ibramowskiego:

1mo. Folwark Ibramowice z wsią zarobną Małyszyce, po potrąceniu podatków i ciężarów gruntowych złp. 3553 gr. 25 2/6:
2do. Folwark Glanów złp. 4079 gr: 25.
3tio. Folwark Trzyciąż złp. 2749 g. 1 2/3
4to. Folwark Porąbki złp. 5261 g. 13 1/3.
5to. Folwark Tarnawa złp. 4636 g. 11.
6to. Folwark Zagorowo złp. 2037 g. 27 1/2.

Termin do wydzierżawienia tych folwarków dnia 25 i 26 Kwietnia 1820.

VI. Do Klasztoru Buskiego.

1mo. Folwark Nadole, po potrąceniu podatków i ciężarów gruntowych złp. 5729 g. 27 1/9.
2do. Folwark Służów złp. 3331 g. 6 1/3.
3tio. Folwark Bronina złp. 2974 g. 18 1/2.
4to. Folwark Skarbków złp. 3071 g. 5.

VII. Do Klasztoru Wąchockiego.

1mo. Folwark Marzysz, po potrąceniu podatków i ciężarów gruntowych złp. 2428 g. 2 1/2.
2do. Folwark Radomice złp. 5848 gr. 1/6.
3tio. Folwark Łabędziów złp. 1828.

Termin do wydzierżawienia tych folwarków dnia 28 Kwietnia 1820.

W Województwie Sandomierskiem w Mieście Województkiem Radomiu.

I. Do Klasztoru Buskiego.

1mo. Folwark Kleczanów, po potrąceniu podatków i ciężarów gruntowych zł: pol. 4589 g 19½

Termin do wydzierżawienia iego folwarku dnia 21 Kwietnia 1820 r.

W Województwie Lubelskiem w Mieście Województkiem Lublinie.

I. Do Klasztoru XX. Franciszkanów Zamoyskich.

1mo. Folwark Zawalów, po potrąceniu podatków i ciężarów gruntowych zł. pol. 5831 g. 19½
2do. Folwark Zaborzec zł. pol. 3858 g. 2½

Termin do wydzierżawienia tych folwarków dnia 21 i 22 Kwietnia 1820 r.

Jako powyższy wypis, pierwszego Oddziału dóbr, zgodny iest z wyciągami intraty, zatwierdzonemi na Sessyi Deputacyi w dniu 24 Marca 1820 roku, niniejszem świadczę.

W Warszawie d. 25 Marca 1820 r.

Sekretarz Deputacyi
Gerard Maurycy Witowski.

Z Paryża d. 15 Marca.

Wczoray w kościele S. Dyionizego odbył się uroczysty pogrzeb Xcia Berry. Uroczystość ta trwała od godziny 11 do w pół do czwartey z południa. Król z wszystkiemi Xiążętami i Xiężniczkami znaydował się na niey, wyiąwszy Monsieur (oyca Xcia Berry.)

Izba Parów miała d. 11 b. m. posiedzenie, na którem Baron Barante zdał sprawę o 28 prośbach, z których 8 polecił rozwadze izby, iako tyczących się prawodawczych środków, pomiędzy któremi iedna była za utrzymaniem ustawy o obiorach. 8 innych odesłano do Ministerstw, których się dotyczały; iedna z nich opiewała, aby Xciu Berry wystawiony był pomnik na placu teatru opery. 3 prośby tyczące się nauk, w skutku których zdaie się, że nastąpiło zaboystwo Xcia Berry, odesłane zostały Prezesowi rady Ministrów. Względem 4tey od P. Lerogaud, który żąda oskarżenia byłego Ministra spraw wewnętrznych Decazes, przystąpiła izba do porządku dziennego. Z powodu tey prośby przymowił się Margr. Lally iak następuie, które przymowienie nakazała izba iednomyślnością drukiem ogłosić: " Czytałem tę prośbę; iest ona oburzaiącemi wystawieniami zapełniona, które w innym czasie wyiaśnię. Teraz powiem tylko kilka słów, aby nasz protokół obiaśnił tych, którzy poważą się na przyszłość podobne prośby pisać lub dyktować, że Parowie Francyi, iako sędziowie swych członków i Ministrów, gdy prawnie i konstytucyynie są przed niemi stawionemi, nigdy nie będą oskarżycielami; że także nie poprą sromotnych i kary godnych potwarzy przeciw Parom i Ministrom, a zwłaszcza takim, których wierność, gorliwość, usługi, talenta i przychylność do osoby Królewskiey i iego rodziny Król uznał i wynagrodził. "

Izba Deputowanych naradza się ciągle ieszcze nad ustawą względem osobistey wolności. D. 11 przyięła pierwszy iey artykuł bez proponowanych odmian większością 133 przeciw 114 głosów, co dało powód do pogłoski, że cała ustawa przyiętą została. Dziś po długich sporach przyięła artykuły 2gi i 3ci z odmianami przez kommissyią uczynionemi. Na dzisieyszem posiedzeniu roztrząsa czwartey i ostatni iey artykuł.

Posiedzenie tey izby d. 13 było nader burzliwe, i zaczęło się od zdania sprawy o nadeszłych nowych prośbach. Gdy zdaiący sprawę w imieniu kommissyi proponował, aby względem 142 nowych tych prośb, tyczących się utrzymania ustawy o obiorach, konstytucyi, i t. d. przystąpiła izba, iak już po dwakroć uczyniła, do porządku dziennego, sprzeciwiał się P. Basterech, którego zdanie popierał Pan Chauvelin, lecz w krotce zwrócił rzecz do innego przedmiotu i zapytał się dla czego redaktor Monitora ma mieć prawo zasiadania pod mownicą i zbierania głosów, kiedy redaktorom innych dzienników dozwolono tylko na galeryiach się znaydować? (Izba uchwaliła bowiem na posie-

dzeniu d. 11 iż redaktorowie dzienników, którzy dotąd mieli wolność zasiadania w rożnych mieyscach izby, dla opisywania iey czynności, mogą tylko, wyiąwszy [redaktora Monitora, na galeryiach zasiadać.) Prezes odwołał się do umowy izby z redaktorem Monitora, który obowiązał się całkowicie i dokładnie wszystkie mowy członków drukować. Sprzeczka z tego powodu trwała długo, ale nakoniec utrzymały się tak porządek dzienny, iako też uchwała izby względem dziennikarzów.

Kommissyia, którą izba Deputowanych wyznaczyła do roztrząśnienia proiektu do ustawy o obiorach, postanowić miała większością 7 przeciw 2 głosom proponowanie izbie odrzucenie tey ustawy.— P. Clausel de Coussergues na owczas dopiero chce wnieść swoie oskarżenie przeciw P. Decazes, gdy przeydą w izbie wszystkie trzy podane przez Ministrów proiekta.

Nowemu Ministeryium poszczęściło się przeciągnąć na swoią stronę ultraroialistów i uzyskać przez to w obu izbach większość głosów. Ministeryium winno to wpływowi Xcia Richelieu i szacunkowi, który ultraroialiści pomimo iego umiarkowania dla niego maią, czego poprzednik iego P. Decazes nigdy uzyskać nie mógł, i to iest przyczyną, dla czego izby przyymuią teraz wszystkie Ministrowskie proiekta. P. Lainé i Pasquier, którzy szczególnieysze posiadaią zaufanie Xięcia Richelieu, a zwłaszcza pierwszy, który w nayściśleyszych zostaie związkach z naczelnikami ultraroialistów, naywięcey przyłożyli się do tego poiednania.

Louvel iest ciągle badany; lecz podług oświadczenia Ministra spraw wewnętrznych w izbie Deputowanych, dotąd nic z niego nie wyciągnono, coby okazywało istnienie spisku.

Tak w całem woysku, iako też w prefekturach nastąpić maią wielkie odmiany, ale te dopiero po przyięciu 3 nowych proiektów do ustaw uskutecznione będą.

Nieiaki Arlot, który mienił się bydź ajentem Bonapartego i ważne oświadczył odkryć rzeczy, gdy pod strażą prowadzony był z Dijonu do Paryża, uciekł d. 3 b. m. w przeieździe przez Troyes i dotąd niema śladu, gdzie się obrócił.

Teraźnieyszą ludność Francyi podaią do 29 mill. 52,690 dusz.

Poeta Arnault, który z wygnania do Francyi przywołany został, napisał nową traiedyią pod napisem: *les Guelfes et les Gibellins*, którą pierwszy tuteyszy teatr do wystawienia [przyiął, i publiczność z niecierpliwością oczekuie iey wystawienia.

Pisma tuteysze zawieraią następuiące doniesienia z Hiszpanii:

Monitór z d. 13 Marca wyraża: Listy z Kadyxu pod d. 25 Lutego nic nie wzmiankuią ani o potyczce, ani o uderzeniu na Córta-Dura. Jenerał Freyre lustrował osadę Kadyxką, potem udał się na powrót do główney swey kwatery do S. Maria. Zezwolił on na żądanie rodzin tych osób, które dla bezpieczeństwa uwięzione zostały, iż nie będą do Ceuty, ale do S. Maria zaprowadzonemi. — Listy z Korunny d. 26 Lutego i d. 2 Marca z Madrytu donoszą, że woyska w Galicyi w dwóch trzecich częściach tey

prowincyi ogłosiły konstytucyią stanów. Junta powstania wydała odezwę do ludu i milicyiów; lecz ostatnie ieszcze się za powstaniem nie oświadczyły. W Ferrol zaszły wielkie zaburzenia ludu. — W Madrycie utworzona została z rozkazu Króla dyktatorska junta pod prezydencyią Infanta Don Carlos, brata Królewskiego.

Tenże dziennik z d. 14 Marca zawiera; — "Do tego co WPanu pod d. 5 Marca z Madrytu (wyrazy listu) doniosłem o zdarzeniach w Andaluzyi i Galicyi, nie mam iak tylko dodać, że podobnez poruszenia zaszły w Murcyi, lecz zaraz uśmierzone zostały. Kilkunastu kontrabandystów ze wsi Algezanes zrobiło d. 28 Lutego rano rzeczone poruszenia; ale widząc, iż ani mieszkańcy Murcyi ani wieśniacy nie łączą się z niemi, uciekli w nocy i prawe władze, które były przez nich oddalone, powróciły na swoie mieysca.„ — Podług ostatnich doniesień z Galicyi, iest nadzieia, że powstanie w Korunnie wkrótce przytłumione zostanie.

Gazeta Francyi wyraża: *Słychać*, iż niespokoyne zaburzenia zaszły także w Waladolidzie, ale niema ieszcze pewności. — Zapewniaią także, iż rokoszanie w wszystkich miastach, które zaymuią, uwalniaią mieszkańców od dotychczasowych opłat, dozwalaią dowozu żywności i obcych rękodzielnych towarów za opłatą po 12 od 100. — San Jago de Compostella otworzyć im także miało bramy, pomimo opierania się Duchowieństwa.

List z Korunny pod d. 21 Lutego wyraża: Rząd prowincyi Galicyi, który powstańcy utworzyli, składa się z 8 osób, pomiędzy któremi Don Pedro Agar, niegdy członek rejencyi, iest prezesem junty i cywilnym gubernatorem tego Królestwa, a członkami Margr. Valadares, D. Joaquin Freyre, i t. d. Ta rządowa junta wydała następuiące rozporządzenie: — 1) Dziś w wieczór całe miasto będzie oświecone i muzyka grać będzie na placu konstytucyynym. 2) Wszyscy mieszkańcy trudnić się maią zwyczaynemi swoiemi pracami. 3) Ktokolwiek mową lub czynami sprzeciwiałby się woli ludu w ustanowieniu niniejszey junty, będzie śmiercią ukarany 4) Jutro z rana JW. D. Pedro Agar odprawi uroczysty swóy wiazd do miasta. Mieszkańcy wezwanemi są do przyięcia go iako męża, na którego ugodziły się powszechne życzenia narodu, aby poty nim rządził, póki N. Król nie zaprzysięże konstytucyi i nie zwoła Stanów.

Tamże wydana została odezwa do żołnierzy, w którey wyrażono: Żołnierze! My naypierwsi dopełniliśmy naszego obowiązku i uczynili kroki, które nas w oczach narodu i Europy usprawiedliwią. Nie potrzebuiecie iuż umierać w Ameryce i waszych braci zabiiać. Stan wasz będzie ulepszony; nie będziecie z żebraniny żyli, skoro tylko Stany zwołane zostaną. Musicie gdy rzeczy inaczey będą urządzone, bronić razem Króla i oyczyzny. Zwyciężyć lub umrzeć iest hasłem naszem, i t. d. — W Korunnie, drugiey twierdzy patryiotysmu Hiszpańskiego d. 22 Lutego 1820.

Felix Acevedo, dowódca woysk mianowany przez lud i obywateli żołnierzy.

Dziennik Konstytucyienista donosi:

że Corta - Dura czyli obronna liniia, któ-ra broni przystępu do języka ziemi, przez który wchodzi się do Kadyxu, wziętą przez rokoszanów została, którzy teraz Kadyx bombardować mogą. Zgoła po-dług tego dziennika Kadyx miał już ro-koszanom otworzyć swe bramy. Dzien-nik Sporów zaprzeczaiąc temu doniesie-niu, dodaie, że rokoszanie d. 23 strzela-li do Corta - Dura, ale tego szańcu nie o-panowali.

Jenerał Espagne, który powołany zo-stał do dowodzenia woyskiem Królew-skiem, iest bratem Jenerała Francuzkiego tegoż nazwiska, który pod Masseną za-szczytnie dowodził dywizyią jazdy, pod Heilsbergiem był raniony, a w bitwie pod Esslingen zabity. — O Minie i Riego nie mamy tu żadnych ieszcze pewnych wia-domości. Tuteysi stronnicy pierwszego roznoszą o iego postępach przesadzone doniesienia, nadaią mu znaczny korpus jazdy i posuwaią go do okolic, gdzie ie-szcze wcale doyść nie mógł. — Rokoszan-nie na wyspie Leon wydaią także gazetę pod napisem: " Gazeta patryiotyczna," którą układaią Don Miguel i Don Galia-no, wnuk Admirała tegoż nazwiska. Pierwszy iey Nr wyszedł d. 25 Stycznia. — Powołali oni do siebie wygnańców Hisz-pańskich, którzy znayduią się w Londy-nie, a mianowicie wydawcę dziennika " Konstytucyyny Hiszpan," który dotąd w Londynie wychodzi, gdyż iego pióro bardzo im iest potrzebne. — Z Baiony piszą, iż d. 4 przybyły tam 4 powozy z uciekaiącemi z Hiszpanii znakomitemi mężami, kobietami, zakonnikami, i t. d. a więcey ich się ieszcze spodziewaią.

Od granic Hiszpańskich d. 8 Marca.

Dyktatorska junta, którą Król w Ma-drycie ustanowił, składa się z Infanta Don Carlos, Xcia Infantado, Biskupa Ma-dryckiego, pierwszego Ministra Xcia Fer-nando i Radców stanu Ribas i Lardizabal. — W wydanym z tego powodu pod d. 3 Marca reskrypcie Królewskim niema wz-zmianki o zwołaniu Stanów Królestwa, chociaż to Król w r. 1814 przyrzekł, ale wszystkie reformy zmierzaiące do ulepsze-nia skarbu, urządzenia woyska, poprawie-nia sądownictwa, ożywienia rolnictwa, handlu i przemysłu, ułożone bydź maią przez powyższą juntę i Monarsze do za-twierdzenia podane.

Osada Mądrycka zmocnioną została kilku pułkami z dawney Kastylii. Jako osobliwość donoszą z Madrytu, iż papiery Królewskie podniosły się tam o 20 od 100.

Rządowa junta powstańców w Ko-runnie nakazała w Galicyi pospolite ru-szenie. — Jedna kolumna rokoszanów zbli-żyć się miała o 4 milę do miasta Kordu-by. — Z wyspy Leon wyyść znowu miała kolumna z 1500 ludzi złożona i udać się ku Venegas.

Mina zaaydować się teraz ma w Ron-cal, a podług innych ieszcze pod Pire-neami.

W Portugalij panuie spokoyność; na granicach poczyniono środki ostrożności i osadę w Elvas powiększono.

Wieść iakoby na Majorce i Minorce, gdzie ieden tylko mały pułk znayduie się Szwaycarów, zaszły także zaburzenia, dotąd się nie potwierdza.

W Kadyxie uwięziono kilkunastu zna-komitych mieszkańców i kilku członków magistratu. Co wieczor przebiegaią licz-ne patrole ulice. Trzech ludzi nie może w ulicy stać razem. Pomimo baczności Królewskich okrętów, które zamykaią wy-

spę Leon, nadeszło tam rokoszanom rzeką S. Petri 14 okrętów z ammunicyią, bronią i żywnością.

Z Włoch d. 5 Marca.

Niedaleko Fondi, gdzie rozboynicy drogowi na granicy Papiezkiey dawniey dwa rozboie popełnili, d. 3 w południe uderzyli na dwa powozy z Neapolu iadące, w których znaydował się handluiący kleynotami Baldini z dwiema kobietami i trzey inni mężczyzni. Rozboynicy puścili postyliionów z kobietami, a mężczyzny zatrzymali. W krotce wypuścili i P. Baldini za przyrzeczeniem, że im w Neapolitańskiem mieście Fondi złoży okupu 20,000 piastrów. Gdy dowiedział się o tem dowodca Papiezkich karabinierów na granicy P. Sabatini, pośpieszył zaraz z 11 ludzmi za rozboynikami, którzy ratowali się naprzod ucieczką, ale gdy widzieli, iż uyść nie potrafią, wzięli się do obrony. Potyczka była nader żywa; ale gdy Sabitini zabił ich herszta Rinaldi Sannino, którego głowa wystawiona potem została w Frosinone na widok publiczny, reszta się rozbiegła, lubo nie bez mocnych ran, co winni zaszłey nocy. Uwolnieni tym sposobem podróżni znayduią się teraz w Rzymie, a brygada karabienierów otrzymała wyznaczoną za podobny czyn nagrodę 500 szkudów.

Wielu bawiących w Rzymie znakomitych Anglików powracaią teraz do Anglii. P. Niebuhr nie otrzymał dotąd pozwolenia od Rządu na obmurowanie w Rzymie Protestanckiego cmentarza, chociaż pieniądze na to iuż są złożone. Spodziewaią się iednak, iż Oyciec S. na to zezwoli.

Z Sztokólmu d. 14 Marca.

W przeszły piątek publiczność tuteysza miała nakoniec ukontentowanie widzieć wystawienie traiedyi, którey rzecz prawdziwie była z dzieiów Szwedzkich to iest Engelbrechta. Jakkolwiek sztuka ta nie zawiera wszystkich przepisów dramatycznych, przyiętą iednak została z naywiększem zapałem odlicznie zebraney publiczności przez miłość do rzeczy oyczystych.

Dla zachęcenia do związków handlowych w prost z Brazyliią, postanowił Król, iż zwyczayne cło od herbaty i korzeni przywiezionych na okrętach Szwedzkich o połowę, a od innych towarów o 3cią część zmnieyszone zostanie. — Dla zapobieżenia oszukaniom celnem i przemycaniu rozporządzonem zostało, iż skonfiskowane zakazane towary sprzedane na cłach przez licytacyią, nie mogą iak dawniey w kraiu pozostać, ale muszą bydź zagranicę wywiezione.

Królewic Następca tronu, który miał do Upsali wyiechać, odłożył tę podróż i dał onegday wieczór z balem na 250 osób.

Kamera złożyła niedawno Królowi rachunek kosztów woiennych od r. 1810 do 1814, które wynoszą 29 mill. 821, 047 talarów.

Od brzegów niższey Elby d. 20 Marca.

Na rachunek Angielski w Hamburgu i innych okolicach zakupuią teraz wiele zboża.

W sierocym domu w Hamburgu znaydowało się w roku z 1131 dzieci.

Tey zimy w okolicach Helsingeru w Danii widziano takie mnostwo małych ptaków, których tam ieszcze nigdy nie było, iż powietrze zaćmiewały. Siedziały nieiaki czas nad tamteyszemi brzegami potem poleciały za morze.

DODATEK
DO Nro 27.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 2 KWIETNIA 1820 ROKU W NIEDZIELĘ

— *Z Krakowa.* —

Towarzystwo Dobroczynności.

W. Kluszewski Właściciel Teatru Narodowego i Artyści Drammatyczni, w dniu 28 b. m. raczyli dać na korzyść ubogich pod Opieką Towarzystwa naszego zostaiących Komedyią w pięciu aktach przez J. U. Niemcewicza oryginalnie wierszem napisaną pod Tytułem:

S A M O L U B.

Wybór Sztuki i zaymuiące wykonanie, zniewalaią w Jmieniu ubogich wdzięczność i uwielbienie.

Mieroszewski Prezyduiący.

Z Londynu d. 14 Marca.

Z Brighton nadchodzą pomyślne doniesienia o stanie zdrowia Króla. Przy piękney pogodzie przechodzi się czasami. Rozkazał on znayduiące się w Towrze berło, koronę i kulę świata przywieść sobie do Brighton; sądą, iż każe ie odchędożyć i przyozdobić.

Dziś o godzinie 3 z południa ukończyło nakoniec miasto tuteysze obior 4 swoich reprezentantów do parlamentu, któremi są PP. Wilson, Wood, Curtis i Lord Prezydent Londynu Bridges. W Westminster ieszcze nie ukończono. Z wszystkich mieyść, gdzie tylko rozpoczęły się obiory, nadchodzą nayokropnieysze doniesienia o zaburzeniach i oporze.

List z Rosshire w Szkocyi pod d. 2 Marca zawiera co następuie: "Zdarzenie, które na gruncie P. Munro niedaleko Glasfield zaszło, strachem nas przeraziło. Kilkunastu policyianow wysłanych zostało dla wyrzucenia kilku dzierżawców, którym wypowiedziane były dzierżawy, a ustąpić z nich nie chcieli. Szeryf z 50 policyianami i 20 żołnierzami milicyi udał się sam w to mieysce. Na tę siłę uderzyli roziedli na drodze chłopi; Szeryf był 3 razy kamieniem skaliczony, a 13 z iego orszaku odebrało niebezpieczne rany. Szeryf udał się pomiedzy lud i chciał go łagodnemi napomnieniami do spokoyności nakłonić, lecz nadaremnie; krzyczano na niego, aby się oddalił. Z początku sądzono, iż przybywa z litości nad ludem i chce go przeciw krzywdom zasłonić, lecz wnet postrzegli, iż przy-

chodzi iak i drudzy dla pognębienia go. Chłopi byli aż do szaleństwa rozżartemi; na powyższą siłą uderzyły z wściekłością kobiety. Mężowie zaś w liczbie 200 stali za pagorkiem uzbroieni. Dano rozkaz milicyi, aby ich bagnetem odstraszyła; ale kobiety zamiast przelęknienia się rzuciły się pomiędzy bagnety i krzyczały: "Jednakowo umierać chcemy, i raczey tu iak w Ameryce lub na przylądku Dobrey nadziei.„ Zachodzi więc obawa, iż bez krwi przelewu nie będzie można chłopów oderwać od ich dzierżawców.„ — Dzisieysza gazeta Goniec donosi atoli, iż powyżsi chłopi poznali swoy błąd i okazali się posłusznemi ustawom.

W hrabstwie Klare i innych okolicach Irlandyi przyszło iuż do potyczek między Ribbonmenami czyli burzycielami i woyskiem, w których kilkanaście ludzi zabitych lub ranionych zostało. W iedney z tych potyczek zabić miano lub ranić 60 burzycielów i wielu pochwycić. — Związek Ribbonmenów zyskuie ieszcze ciągle stronników w wielu okolicacach Irlandyi. W Kilonnel rozpędzili policyianie znaczną kupę tych burzycieli.

Gazeta w Carlisle wychodząca donosi co następuie: P. James Graham i P. Curven zagrożonemi zostali zaboystwem przez nieznaiomego człowieka, który nazwał się dziwicielem zaboycy Louvel. Napisał on do obu tych osób następuiący iednozgodny list: — "Mci Panie! Gotuy się za śmierć. Nie iestem ia tchorzliwym zaboycą; lecz zginąć musisz. Zycie moie mało ma wartości; ale śmierć moia będzie oyczyznie użyteczną. —— Dziwiciel Louvela, oswobodziciela Francyi. — W Carlisle d. 6 Marca 1820. — Czyli to iest z żartu lub w prawdzie napisane, zawsze iest obrzydłą rzeczą.

Zdaie się coraz więcey ztwierdzać (wyraża gazeta Goniec) że reformatorowie ułożyli powszechny plan powstania, które w wszystkich trzech kraiach państwa Angelskiego d. 1 Marca razem wybuchnąć miało.

Sąd przysięgłych na spiskowych zebrać się ma za 8 dni. Thistlewood nie dozwolono dać kałamarza, pior i papieru, ale dano mu Bibliią do czytania. Izba, w którey on w Towrze siedzi, nazywa się dla tego krwawą, że w niey niegdy z rozkazu Xcia Rycharda Glucestru dwoch Xiążąt iego synowców zabitych zostało. Doktor Watson siedział tam ostatni. W izbie tey znayduią się dwa łożka, iedno dla więźnia, a drugie dla dwoch strożów, z których ieden trzyma zawsze pałasz w ręce. Przed drzwiami stoi dwoch żołnierzy. Jedzenie przynoszą Thistlewood pokraiane i iada łyżką, nie maiąc ani noża, ani widelców. Thistlewood, i inni spiskowi zaprowadzili na wzor złodzieiów osobny ięzyk, ażeby od innych ludzi nie byli zrozumianemi. Między innemi osoby, które miały bydź zabitemi, nazywali kandydatami do obioru, i t. d. Nieiaki Hayward został dziś iako wspólnik spisku uwięziony.

Xże Wellington każe teraz w pałacu swoim urządzać salą iadalną, w którey wystawione będą wszystkie kosztowne serwisy, które ten Bohater od rożnych Europeyskich Monarchów otrzymał.

Zapewniaią (wyraża Morning Chronicle) iż Rząd Hiszpański żądał od naszego pomocy, a mianowicie, aby część osady Gibraltarskiey przyłożyła się do

obrony Kadyxu. Lecz Ministrowie nasi nie uwodząc się osiądzeniem naypierwszego w Hiszpanii handlowego miasta, odmowili takowey pomocy.

Bryg Nore, który z Dublina chciał z rekrutami do południowey Ameryki odpłynąć, został zatrzymany. Podług ustawy parlamentowey za każdego wywożonego z kraiu rekruta naznaczona iest kara 50 Fs.

Z Bruxelli d. 13 *Marca.*

Wygnaniec Hiszpański, P. Candido de Almeido Sandoval, skazany został przez Sąd w Brügge na 500 Zh. kary, a w przypadku niemożności iey złożenia, na 6 miesięczne więzienie, za spotwarzenie w piśmie swoim w Brügge wydawanem N. Króla Hiszpańskiego. Tenże chcąc do Hiszpanii się udać miał bydź na granicy Francuzkiey przytrzymanym.

Od dawnego czasu nie pamiętaią, aby przez nasze miasto tyle przebiegło gońców, iak od dni kilku.

Hr. Lidekerke, Gubernatór Leodyyski, założył niedawno w Spa przy tamteyszym mineralnem źródle węgielny kamiń na pomnik, który Królewic Następca tronu naszego i iego małżonka Cesarzowi Rossyyskiemu Piotrowi Wielkiemu wystawiaią.

Od brzegów Menu d. 19. *Marca.*

W Saxonii wyszło niedawno rozporządzenie, iż dochodzenie zbrodni czynione bydź ma przez sąd tego obwodu w którem popełniinną została. Wszystkie rozporządzenia w Królestwie Saskiem ogłaszane są od roku w osobnym dzienniku. — D. 8 przybył do Drezna nowy Poseł Hiszpański P. Salmon i miał d. 12 wstępne u Króla posłuchanie. Mówią, iż tamże nadeyść miały pomyślne o teraźnieyszym stanie Hiszpanii wiadomości.— W Dreźnie wynaleść miano nową przymięszkę do prochu, która iego moc podwaia. — Tygodnik literacki umieścił niedawno, iż żadne miasto nie posiada teraz tak wielu poetów, ale razem i wierszokletów iak Drezno. W mieście tem wznosi się poetycki zawód iak niegdy za złotych czasów w Weimarze i przed 50 laty w Halberstadcie, z tą tylko różnicą, że tam ieszcze niema Szillerów, Göthe, Wielandów, Herderów, i t. d.

Na giełdzie w Frankforcie d. 10 b. m. robiono milliionowe czynności z papierami rządowemi. Bethmańskie 5 procentowe obligacyie Austryiackie poskoczyły od 50 do 60 za 100. Pięć procentowe metalowe Austryiackie obligacyie stały 78 za 100. Bawarskie lotteryyne obligacyie na 600 Zr. poskoczyły przy kończeniu się giełdy na 120.

Gazeta Sztuttgardska, która naypierwey doniosła o śmierci Sanda w nocy z d. 21 na 22 Lutego, zawiera dziś co następuie: " Wiadomość o śmierci Sanda nie potwierdza się; ale osoby, które go niedawno widziały, zapewniaią, że więcey iest do umarłego niżeli do żyiącego człowieka podobnym.,,

Podług P. Langsdorf imie panuiącego Cesarza w Japan iest w całym kraiu naywiększą taiemnicą, i poddani dowiaduią się dopiero po iego śmierci, ktory im Cesarz panował.

Nowa Rzeczpospolita w południowey Ameryce Nowa Kolumbiia zawiera 115,000 kwadratowych mil Francuzkich i podzieloną bydź ma na 3 departamenta,

Wenezueli, Quito i Cundamarca, których głównemi miastami będą Karakas, Quito i Vogeto.

P. Mollien źródło rzeki Senegal w Afryce, którego Mungo Park o 120 godzin drogi od Sierra Leona szukał, miał o 45 godzin drogi bliżey wynaleść, a to pod Timbo, stolicy państwa Fonta - Diallon; o 11 dni drogi ztamtąd wypływać ma rzeka Nigera, to iest o 50 mil daley na zachód iak dotąd sądzono. Łańcuch gór, które złoto wydaią, leży także więcey ku zachodowi, i nie należy, iak dotąd sądzono do Bambuk, ale do państwa Kankan, i zdaie się do pobytu Europeyczyków daleko bydź dogodnieyszym, niżeli niezdrowe brzegi niższego Senagalu.

Odwołana iest wiadomość, iakoby Xżę Alexander Hohenlohe, Radca konzystorski w Bambergu 25 lat maiący, mianowany był Biskupem W. Xięstwa Badeńskiego.

Zima teraźnieysza iest także z nadzwyczayney mnogości śniegu w niektórych kraiach sławną. W kantonie Uri na końcu z. m. oberwawszy się z góry śnieg zasiągnął blisko na pół godziny drogi i przysypał 7 ludzi, pomiędzy któremi znaydował się handluiący bydłem i maiący kilka set luidorów przy sobie.

Niedawno dostrzegli rybacy w Menie osobliwsze iestestwo, które aż poniżey piersi podobne było do człowieka; na głowie iednak nie miało włosów, a twarz iego i ciało były czarne. Gdy go chciano schwytać zniknęło. Niektórzy sądzą, iż to było iedno z zwierząt morskich, które się z morza północnego w te okolice zabłąkało. Ponieważ było czarne, może to iest, dodaie gazeta Moguncka, nieszczęsny duch teraźnieyszego czasu!

Ludność miasta Kolonii oprócz woyska, którego iest 5407 ludzi, wynosi podług ostatniego spisu 51,202 dusz. Miasto Karlsruhe liczy teraz 16,022 mieszkańców, pomiędzy któremi znayduie się 795 Zydów.

DONIESIENIA

W dniu 4 Kwietnia b. r. 1820 o godzinie 10 przed południem w Krakowie na Kazimierzu w Kancelaryi W. Mydlarskiego Woyta Gminy VI. W. M. Krakowa pod L. 63 odbędzie się sprzedaż w drodze Exekucyi przez publiczną licytacyią różnych ruchomości iako to: komody, zegaru, lustra, lichtarza mosiężnego dużego, naczyń kuchennych, płutna w sztukach rożnego gatunku, płucienka, i t. d.

Dan w Krakowie d. 27 Marca 1820 r.

Jacek Kawecki, Kom.

Professor Lewkowicz pragnąć przyłożyć się do ulżenia cierpień ubogiey klassy ludzi w Mieście Krakowie i w przyległych okolicach zamieszkałych, ma honor uprasząć czytaiących gazety, aby raczyli łaskawie uwiadomić mogących potrzebować rady i pomocy Lekarskiey, zwłaszcza ręczney czyli operacyyney pomocy wymagaiących, aby tacy od pierwszey do drugiey godziny po południu zbierali się w poniedziałki, środy i piątki w ulicy Grodzkiey pod Nr. 120 na pierwszym piętrze, w Domu JP. Stroińskiego, gdzie gratis będą mieli daną sobie radę i pomoc.